

НАЦРТ ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ЕМИСИЈЕ ГАСОВА СА ЕФЕКТОМ СТАКЛЕНЕ БАШТЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уводи се порез на емисије гасова са ефектом стаклене баште (енг. *greenhouse gases*; у даљем тексту: GHG) (у даљем тексту: порез).

GHG из става 1. овог члана су угљендиоксид (CO₂), азотсубоксид (N₂O) и перфлуороугљеници (PFCs).

Порез се обрачунава и плаћа на опорезиву количину GHG коју порески обвезник емитује у току пореског периода, у складу са овим законом.

Обвезник пореза

Члан 2.

Обвезник пореза (у даљем тексту: обвезник) је правно лице или предузетник који, у складу са прописима који уређују климатске промене, има обавезу да поседује дозволу за емисију GHG (у даљем тексту: дозвола), а који као оператер постројења за које је обавезан да прибави дозволу (у даљем тексту: постројење), обавља једну или више од следећих делатности у смислу прописа који уређује класификацију делатности:

- 1) производња вештачких ђубрива и азотних једињења;
- 2) производња цемента;
- 3) производња сировог гвожђа, челика и феролегура;
- 4) производња алуминијума;
- 5) производња електричне енергије.

Пореска основица, порески период и износ пореске обавезе

Члан 3.

Пореска основица утврђује се као количина GHG коју обвезник емитује у току пореског периода из постројења (у даљем тексту: укупна емисија) умањена за количину емисија која је референтна за одређени производни процес, односно активност (у даљем тексту: референтна емисија).

Укупна емисија се утврђује на основу верификованих извештаја који обвезник доставља надлежном органу у складу са прописима који уређују климатске промене (у даљем тексту: извештај), односно на основу процене емисије GHG од стране тог надлежног органа која, у случајевима предвиђеним наведеним прописима, замењује тај извештај.

Референтна емисија се утврђује као производ износа референтних вредности емисија које су утврђене за одређени производни процес, односно активност као неизбежне упркос употреби најнапредније расположиве технологије (у даљем тексту: референтне вредности) и количине произведеног производа, односно обима предузете активности у току пореског периода.

Министар надлежан за послове заштите животне средине ближе прописује референтне вредности за производне процесе, односно активности из става 4. овог члана.

Порески период је календарска година.

Укупан износ пореске обавезе се утврђује тако што се пореска основица, исказана у тонама CO₂, односно тонама CO₂ еквивалента (CO₂eq) у случају емисије GHG који нису угљендиоксид, помножи износом пореза од четири евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења пореске пријаве из члана 5. овог закона по тони CO₂.

Порески кредит

Члан 4.

Обвезнику чија је регистрована претежна делатност производња електричне енергије у смислу члана 2. овог закона и који је у претходном пореском периоду од те делатности остварио најмање 80% својих укупних прихода признаје се право на порески кредит у износу од 20% износа финансијских средстава која је током пореског периода за који се подноси пореска пријава уложио у прописане мере и активности које доводе до смањења емисија угљендиоксида (CO₂) (у даљем тексту: „мере за смањење емисија”).

Порески кредит из става 1. овог члана представља износ за који се умањује обрачунати порез.

Порески кредит из става 1. овог члана не може бити већи од 80% пореске обавезе по основу пореза.

Влада Републике Србије, на предлог министарства надлежног за послове заштите животне средине, прописује врсте мера за смањење емисија из става 1. овог члана.

Обвезник је дужан да води евиденцију финансијских средстава уложених у мере за смањење емисија на основу којих је коришћен порески кредит, као и доказе у вези са таквим улагањима.

Обвезник је дужан да чува евиденцију и доказе из става 6. овог члана до истека рока застарелости пореске обавезе на коју се евиденција и докази односе.

Министар надлежан за послове финансија ближе уређује начин остваривања права на порески кредит из става 1. овог члана, као и облик, садржину и начин вођења евиденције из става 6. овог члана.

Пореска пријава

Члан 5.

Обвезник је дужан да Министарству финансија - Пореској управи (у даљем тексту: „Пореска управа”) поднесе пореску пријаву у којој је исказан порез за порески период.

Уз пореску пријаву обвезник је дужан да приложи извештаје, односно процене емисије GHG надлежног органа из члана 3. став 2. овог закона.

Пореска пријава се подноси до 31. маја текућег пореског периода за претходни порески период.

У случају подношења измењеног извештаја у складу са прописима о климатским променама, обвезник је дужан да поднесе измењену пореску пријаву у року од 15 дана од дана када је обвезник измењени извештај доставио надлежном органу из члана 3. став 2. овог закона.

Уз измењену пореску пријаву обвезник је дужан да приложи измењени извештај из става 4. овог члана.

Министар надлежан за послове финансија прописује облик, садржину и начин подношења пореске пријаве, укључујући и прилоге пореској пријави.

Плаћање пореза

Члан 6.

Обвезник је дужан да плати порез у року за подношење пореске пријаве.

Подстицаји за декарбонизацију

Члан 7.

Обвезник може да оствари право на подстицаје који се додељују из буџета Републике Србије ради финансирања климатске и енергетске трансформације инвестирањем у развој обновљивих извора енергије и енергетску ефикасност, иновативне ниско-угљеничне технологије, декарбонизацију индустрије, зелену градњу у складу са прописима којима се уређује планирање и изградња, као и подршку праведној транзицији и заштити угрожених домаћинстава.

Влада Републике Србије ближе уређује услове, критеријуме и начин доделе средстава из става 1. овог члана, као и начин и рокове извештавања о коришћењу тих средстава.

Примена закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација

Члан 8.

У погледу утврђивања и наплате пореза, правних лекова, казnenих одредаба и других питања која нису уређена овим законом примењују се одредбе закона којим се уређују порески поступак и пореска администрација.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 9.

Одредбе чл. 4. и 7. овог закона примењиваће се десет година почев од дана почетка примене овог закона.

Члан 10.

Подзаконски акти за спровођење овог закона донеће се у року од 180 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а примењиваће се од 1. јануара 2026. године.